

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ХАРКІВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра української мови, психології та педагогіки

навчальний рік 2023/2024

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ

Нормативний освітній компонент

Форма здобуття освіти

очна

(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань

23 «Соціальна робота»

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність

231 «Соціальна робота»

(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма

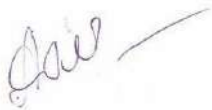
«Соціальна робота» Перший (бакалаврський) рівень

Курс: 2

Силабус освітнього компонента розглянуто
на засіданні кафедри української мови,
основ психології та педагогіки

Протокол від
“28” серпня 2022 року № 1

Завідувач кафедри

проф. Фоміна Л. В.
(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією ХНМУ
з проблем загальної та передфахової
підготовки

Протокол від
“31 ” серпня 2022 року № 1

Голова

проф. Вовк О. Ю.
(прізвище та ініціали)

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Фоміна Л. В., завідувачка кафедри, професорка, канд. філол. наук
2. Шейко А.О., викладач, канд. психол. наук

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь:

Шейко Анастасія Олександрівна, викладач кафедри української мови, основ психології та педагогіки, кандидат психологічних наук

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше:

Педагогічні та психологічні дослідження, теорія виховання, міжкультурна взаємодія

Контактний телефон:

+38 093 181-35-43

Корпоративна пошта викладача: ao.sheiko@knu.edu.ua

Консультації: Середа 10.00-15.00

ВСТУП

Силабус освітнього компонента «Психологічна допомога в соціальній роботі» складено відповідно до Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 23 – «Соціальна робота», спеціальності – 231 «Соціальна робота».

Опис освітнього компонента (анотація). Освітній компонент «Психологічна допомога в соціальній роботі» є важливою складовою у системі підготовки здобувачів закладів вищої освіти.

Психологічна допомога в соціальній роботі висвітлює такі аспекти соціальної роботи, які пов'язані з психологічною структурою діяльності соціальних працівників, психологічними особливостями клієнтських груп та формами роботи з ними, що ґрунтуються на застосуванні відповідних психотехнологій.

З виникненням соціальної роботи в нашій країні з'явилися практичні запити на вирішення низки соціальних проблем, які найчастіше пов'язані з наданням допомоги сім'ї та дітям, які перебувають у важкій життєвій ситуації, літнім людям та інвалідам, підліткам та іншим вразливим групам населення. Численні підходи до соціальної роботи спираються на ті чи інші психологічні погляди.

Психологічна допомога в соціальній роботі є важливим чинником професіоналізації соціальної роботи, оскільки пов'язана з розумінням психологічних механізмів та можливих наслідків дій соціальних працівників та суміжних спеціалістів, які задіяні у різноманітних програмах.

Силабус упорядкований із застосуванням сучасних педагогічних принципів організації освітнього процесу вищої освіти.

Предметом вивчення курсу є оволодіння теорією і практикою застосування психотехнологій у роботі соціального працівника, а також практичними прийомами здійснення основних форм та методів психосоціальної допомоги представникам різних клієнтських груп.

Міжкомпонентні зв'язки. Освітній компонент «Психологічна допомога в соціальній роботі» має зв'язок з такими компонентами, як: «Теорія соціальної роботи», «Технологія соціальної роботи», «Психологія спілкування», «Основи соціально-педагогічних комунікацій».

Освітній компонент належить до нормативних освітніх компонентів.

Пререквізити. Вивчення освітнього компонента передбачає попереднє засвоєння кредитів з загальної, вікової, педагогічної, соціальної та практичної психології, психодіагностики тощо.

Постреквізити. Основні положення освітнього компонента мають застосовуватися при вивченні фахових освітніх компонентів підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Посилання на сторінку освітнього компонента в MOODLE
<https://distance.knmu.edu.ua/course/index.php?categoryid=6226>

1. Мета та завдання освітнього компонента

1.1. Метою викладання освітнього компонента є: формування готовності здобувачів вищої освіти до реалізації основних форм та методів психосоціальної допомоги населенню в процесі виконання їхньої професійної діяльності.

1.2. Основними завданнями вивчення освітнього компонента є: розкриття психологічних особливостей соціальної роботи, її категоріального апарату, мети, об'єкта і предмета, методів психосоціальної практики; вивчення впливу психологічних теорій на оформлення моделей практичної соціальної роботи; вивчення процесу психосоціальної взаємодії з особистістю і групою, характеристика його сутності, змісту, мети, завдань, закономірностей, протиріч, принципів, форм та результатів; знання організацій, змісту та методики проведення консультативної роботи з особистістю та групою, оволодіння елементарними навичками психологічної допомоги.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє освітній компонент (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту освітній компонент забезпечує набуття здобувачами освіти **компетентностей:**

- *інтегральна:*

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи, характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні:

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

–спеціальні (фахові, предметні):

ФК1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

ФК5. Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі які опинилися в складних життєвих обставинах.

ФК11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.

1.3.2 Вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами освіти таких програмних результатів навчання:

ПРН3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

ПРН11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

ПРН17. Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті

взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів.

1.3.3. Також вивчення зазначеного освітнього компонента формує у здобувачів освіти **соціальні навички (soft skills)**: комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, мозковий штурм, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проєктів, ажурна пилка), конфлікт-менеджмент (реалізується через: метод драматизації, ігрові методи), тайм-менеджмент (реалізується через: метод проєктів, робота в групах, тренінги), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів, метод самопрезентації).

Здобувач вищої освіти в період навчання здобуває комунікативні навички, розвиває лідерські здібності, навчається брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, розв'язує педагогічні ситуації та конфлікти, вміє працювати в команді, управляти своїм часом, логічно і системно мислити, має креативні підходи до вирішення завдання.

2. Інформаційний обсяг освітнього компонента

2.1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика освітнього компонента	
		очна форма навчання	
Кількість кредитів – 6	Напрямок підготовки <u>23</u> <u>«Соціальна робота»</u> (шифр і назва)	Нормативний	
Загальна кількість годин – 180	Спеціальність: <u>231 «Соціальна робота»</u>	Рік підготовки:	
		2-й	-й
		Семестр	
		-й	-й
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 90, самостійної роботи здобувача освіти – 90	Освітньо-кваліфікаційний рівень: перший (бакалаврський) ОПП: «Соціальна робота»	Лекції	
		10 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		80 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		90 год.	год.
Індивідуальні завдання: год.			
Вид контролю: диференційований залік			

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Вид
1	Вступ до психології соціальної роботи	2	Вступна.
2	Психологічні характеристики діяльності соціального працівника	2	Лекція-діалог
3	Взаємозв'язок теорії та практики психосоціальної роботи	2	Лекція
4	Індивідуальна і групова психотерапія та психокорекція у практиці соціальної роботи	2	Розповідь-пояснення
5	Психологічні та соціально-психологічні тренінги у практиці соціальної роботи	2	Презентація
Усього годин		10	

2.2.1. Теми лекцій

2.2.2. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом.

2.2.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Вступ до психології соціальної роботи	2	Круглий стіл	усне опитування
2	Психологічна структура соціальної роботи як суспільної практики	2	«Мозковий штурм»	тестовий контроль
3	Психологічні характеристики діяльності соціального працівника	2	Круглий стіл	усне опитування
4	Психологічні характеристики особистості соціального працівника	2	Спаринг-партнерство	письмове опитування
5	Поняття про соціальну та психологічну допомогу особистості	2	Дебати	індивідуальні завдання
6	Структура і функції організації психологічної допомоги в системі соціального забезпечення населення	2	Круглий стіл	усне опитування
7	Психологічні особливості фахової підготовки соціального працівника	2	«Мозковий штурм»	тестовий контроль
8	Етапи розвитку психосоціальної	2	Круглий	усне

	практики в соціальній роботі		стіл	опитування
9	Проблема особистості в соціальній роботі	2	Спаринг-партнерств о	письмове опитування
10	Вікові чинники, які впливають на розвиток особистості в психосоціальної роботі	2	Дебати	індивідуальні завдання
11	Соціальна адаптація та дезадаптація	2	Круглий стіл	усне опитування
12	Уявлення про соціальну адаптацію в різних психологічних школах	2	«Мозкови й штурм»	тестовий контроль
13	Поняття «складна життєва ситуація»	2	Круглий стіл	усне опитування
14	Синдром професійного вигорання у працівників соціальної сфери	2	Спаринг-партнерств о	письмове опитування
15	Діагностичні і функціональні підходи в сучасній соціальній роботі	2	Круглий стіл	усне опитування
16	Функціональна школа соціальної роботи	2	Спаринг-партнерств о	письмове опитування
17	Психоаналітичний підхід у соціальній роботі	2	Дебати	індивідуальні завдання
18	Когнітивно-біхевіоральні моделі в соціальній роботі	2	Круглий стіл	усне опитування
19	Класифікація теорій і моделей соціальної роботи	2	«Мозкови й штурм»	тестовий контроль
20	Взаємозв'язок теорії та практики психосоціальної роботи	2	Круглий стіл	усне опитування
21	Принципи гуманістичної психології в соціальній роботі	2	Спаринг-партнерств о	письмове опитування
22	Психодіагностика в соціальній роботі	2	Круглий стіл	усне опитування
23	Психологічне консультування та психотерапія в соціальній роботі	2	«Мозкови й штурм»	тестовий контроль

24	Методика і технологія індивідуальної психосоціальної роботи	2	Круглий стіл	усне опитування
25	Основи групової терапевтичної соціальної допомоги	2	Спаринг-партнерств о	письмове опитування
26	Основні підходи до корекційно-реабілітаційної та профілактичної роботи	2	Дебати	індивідуальн і завдання
27	Психологічні характеристики провідних клієнтських груп	2	Круглий стіл	усне опитування
28	Психологічні особливості впливу екстремальних умов на життєдіяльність людей	2	Круглий стіл	усне опитування
29	Індивідуальне психологічне консультування у практиці соціальної роботи	2	«Мозкови й штурм»	тестовий контроль
30	Індивідуальна і групова психотерапія та психокорекція у практиці соціальної роботи	2	Круглий стіл	усне опитування
31	Психологічні та соціально-психологічні тренінги у практиці соціальної роботи	2	Спаринг-партнерств о	письмове опитування
32	Психологічна і соціальна допомога сім'ї та дитині	2	Дебати	індивідуальн і завдання
33	Специфіка психолого-соціальної допомоги різним категоріям громадян	2	Круглий стіл	усне опитування
34	Соціально-психологічні методи і технології психічної регуляції в практиці соціальної роботи	2	Круглий стіл	усне опитування
35	Соціально-психологічна допомога немовлятам та дітям раннього віку (програми раннього втручання)	2	«Мозкови й штурм»	тестовий контроль
36	Підтримка батьків дітей з особливими потребами	2	Круглий стіл	усне опитування
37	Психологія соціальної роботи з дітьми – соціальними сиротами	2	Спаринг-партнерств о	письмове опитування

38	Психологічна робота з жертвами насильства	2	Дебати	індивідуальні завдання
39	Соціально-психологічна допомога дітям, які зазнали насильства в сім'ї	2	Круглий стіл	усне опитування
40	Соціально-психологічна робота з мігрантами	2	Круглий стіл	усне опитування
Усього годин		80		

2.2.4.

Теми лабораторних занять
Не передбачено навчальним планом.

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Вступ до психології соціальної роботи	2	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка словника основних понять	виступ на задану тему
2	Психологічна структура соціальної роботи як суспільної практики	2	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, індивідуальні завдання.	індивідуальні завдання
3	Психологічні характеристики діяльності соціального працівника	2	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану	виступ на задану тему

			відповідей на питання теми, підготовка словника основних понять	
4	Психологічні характеристики особистості соціального працівника	2	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, індивідуальні завдання.	виступ на задану тему
5	Поняття про соціальну та психологічну допомогу особистості	2	Створення мультимедійної презентації	стендова доповідь
6	Структура і функції організації психологічної допомоги в системі соціального забезпечення населення	2	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка словника основних понять	виступ на задану тему
7	Психологічні особливості фахової підготовки соціального працівника	2	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, індивідуальні завдання.	індивідуальні завдання

8	Етапи розвитку психосоціальної практики в соціальній роботі	2	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка словника основних понять	виступ на задану тему
9	Проблема особистості в соціальній роботі	2	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, індивідуальні завдання.	виступ на задану тему
10	Вікові чинники, які впливають на розвиток особистості в психосоціальної роботі	2	Створення мультимедійної презентації	стендова доповідь
11	Соціальна адаптація та дезадаптація	2	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка словника основних понять	виступ на задану тему
12	Уявлення про соціальну адаптацію в різних психологічних школах	2	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми,	індивідуальні завдання

			індивідуальні завдання.	
13	Поняття «складна життєва ситуація»	2	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка словника основних понять	виступ на задану тему
14	Синдром професійного вигорання у працівників соціальної сфери	2	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, індивідуальні завдання.	виступ на задану тему
15	Діагностичні і функціональні підходи в сучасній соціальній роботі	2	Створення мультимедійної презентації	стендова доповідь
16	Функціональна школа соціальної роботи	2	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка словника основних понять	виступ на задану тему

17	Психоаналітичний підхід у соціальній роботі	2	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, індивідуальні завдання.	індивідуальні завдання
18	Когнітивно-біхевіоральні моделі в соціальній роботі	2	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка словника основних понять	виступ на задану тему
19	Класифікація теорій і моделей соціальної роботи	2	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, індивідуальні завдання.	виступ на задану тему
20	Взаємозв'язок теорії та практики психосоціальної роботи	2	Створення мультимедійної презентації	стендова доповідь
21	Принципи гуманістичної психології в соціальній роботі	2	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка	виступ на задану тему

			словника основних понять	
22	Психодіагностика в соціальній роботі	2	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, індивідуальні завдання.	індивідуальні завдання
23	Психологічне консультування та психотерапія в соціальній роботі	2	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка словника основних понять	виступ на задану тему
24	Методика і технологія індивідуальної психосоціальної роботи	2	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, індивідуальні завдання.	виступ на задану тему
25	Основи групової терапевтичної соціальної допомоги	2	Створення мультимедійної презентації	стендова доповідь
26	Основні підходи до корекційно-реабілітаційної та профілактичної роботи	2	Опрацювання навчальної літератури, складання	виступ на задану тему

			розгорнуто го плану відповідей на питання теми, підготовка словника основних понять	
27	Психологічні характеристики провідних клієнтських груп	2	Складання розгорнуто го плану відповідей на питання теми, індивідуаль ні завдання.	індивідуаль ні завдання
28	Психологічні особливості впливу екстремальних умов на життєдіяльність людей	2	Опрацюван ня навчальної літератури, складання розгорнуто го плану відповідей на питання теми, підготовка словника основних понять	виступ на задану тему
29	Індивідуальне психологічне консультування у практиці соціальної роботи	2	Складання розгорнуто го плану відповідей на питання теми, індивідуаль ні завдання.	виступ на задану тему
30	Індивідуальна і групова психотерапія та психокорекція у практиці соціальної роботи	2	Створення мультимеді йної презентації	стендова доповідь

31	Психологічні та соціально-психологічні тренінги у практиці соціальної роботи	2	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка словника основних понять	виступ на задану тему
32	Психологічна і соціальна допомога сім'ї та дитині	2	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, індивідуальні завдання.	індивідуальні завдання
33	Специфіка психолого-соціальної допомоги різним категоріям громадян	4	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка словника основних понять	виступ на задану тему
34	Соціально-психологічні методи і технології психічної регуляції в практиці соціальної роботи	2	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, індивідуальні завдання.	виступ на задану тему

35	Соціально-психологічна допомога немовлятам та дітям раннього віку (програми раннього втручання)	2	Створення мультимедійної презентації	стендова доповідь
36	Підтримка батьків дітей з особливими потребами	2	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка словника основних понять	виступ на задану тему
37	Психологія соціальної роботи з дітьми – соціальними сиротами	4	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, індивідуальні завдання.	індивідуальні завдання
38	Психологічна робота з жертвами насильства	4	Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка словника основних понять	виступ на задану тему
39	Соціально-психологічна допомога дітям, які зазнали насильства в сім'ї	4	Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми,	виступ на задану тему

			індивідуальні завдання.	
40	Соціально-психологічна робота з мігрантами	4	Створення мультимедійної презентації	стендова доповідь
Усього годин		90		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ», затвердженої наказом ХНМУ від 21.08.2021 №181.

При вивченні освітнього компонента застосовується поточний та підсумковий семестровий контролю. Також, передбачено обов'язковий контроль засвоєння навчального матеріалу освітнього, віднесеного на самостійну роботу.

Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування, тестування, бесіди із заздалегідь визначених питань, у формі виступів здобувачів вищої освіти з доповідями при обговоренні навчальних питань на практичних заняттях.

Задля оцінювання самостійної роботи здобувачів освіти пропонується альтернативний варіант (за вибором): традиційні види завдань: написання контрольної роботи, реферату або творчі види: підготовка мультимедійної презентації, опрацювання навчальної літератури (складання анотації, рецензування, цитування, тези першоджерел, доповнення лекцій).

Підсумковий семестровий контроль з освітнього компонента є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти. Він проводиться в усній формі. Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який вноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається робочою програмою освітнього компонента.

Для освітніх компонентів, вивчення яких завершується у поточному семестрі

та формою її контролю є залік, середній бал за ПНД викладачем кафедри переводиться у 200-бальну шкалу.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для освітніх компонентів, що завершуються ДЗ)

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
5	120	3.91-3,94	94
4.95-4,99	119	3.87-3,9	93
4.91-4,94	118	3.83- 3,86	92
4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
4.87-4,9	117	3.79- 3,82	91
4.83-4,86	116	3.74-3,78	90
4.79-4,82	115	3.7- 3,73	89
4.75-4,78	114	3.66- 3,69	88
4.7-4,74	113	3.62- 3,65	87
4.66-4,69	112	3.58-3,61	86
4.62-4,65	111	3.54- 3,57	85
4.58-4,61	110	3.49- 3,53	84
4.54-4,57	109	3.45-3,48	83
4.5-4,53	108	3.41-3,44	82
4.45-4,49	107	3.37-3,4	81
4.41-4,44	106	3.33- 3,36	80
4.37-4,4	105	3.29-3,32	79
4.33-4,36	104	3.25-3,28	78
4.29-4,32	103	3.21-3,24	77
4.25- 4,28	102	3.18-3,2	76
4.2- 4,24	101	3.15- 3,17	75
4.16- 4,19	100	3.13- 3,14	74
4.12- 4,15	99	3.1- 3,12	73
4.08- 4,11	98	3.07- 3,09	72
4.04- 4,07	97	3.04-3,06	71
3.99-4,03	96	3.0-3,03	70
3.95- 3,98	95	Менше 3	Недостатньо

13.2 Диференційований залік

Диференційований залік (далі – ДЗ) – проводиться викладачем академічної групи на останньому занятті з освітнього компонента. Допуск до ДЗ визначається у балах ПНД, а саме: min – 70, max – 120 балів. Безпосередньо ДЗ оцінюється від – 50 до – 80 балів. Оцінка з освітнього компонента є сума балів за ПНД та ДЗ у балах від min – 120 до max – 200 і відповідає національній шкалі та шкалі ECTS.

Диференційований залік з освітнього компонента або його частини – це процес, протягом якого перевіряються отримані за курс (семестр):

- рівень теоретичних знань;
- розвиток творчого мислення;
- навички самостійної роботи;
- компетенції – вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань.

Оцінювання теоретичних знань, якщо практичні навички оцінюються за

критеріями «виконав», «не виконав»

Кількість питань	«5»	«4»	«3»	Усна відповідь за білетами, які включають теоретичну частину дисципліни	За кожен відповідь студент одержує від 10 до 16 балів, що відповідає: «5» - 16 балів; «4» - 13 балів; «3» - 10 балів.
1	16	13	10		
2	16	13	10		
3	16	13	10		
4	16	13	10		
5	16	13	10		
	80	65	50		

Відповідність оцінок за 200 бальною шкалою, чотирибальною (національною) шкалою та шкалою ECTS

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною (національною) шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

3.1.1. Питання до заліку:

1. Гендерна проблематика соціальної роботи.
2. Загальна характеристика основних психологічних проблем клієнтів соціальної роботи.
3. Криза та втрата як психологічні умови саморозвитку або деградації особистості.
4. Людина як суб'єкт та об'єкт соціальної роботи.
5. Міждисциплінарні технології і методики соціальної роботи.
6. Насильство над людьми похилого віку: психологічні аспекти надання соціальної допомоги.
7. Особливості психотерапії у соціальній роботі.
8. Поняття про соціальну та психологічну допомогу особистості (групі, організації).
9. Поняття професійної придатності та критерії відбору робітників соціальної сфери.
10. Порівняльний аналіз психологічних та соціальних проблем різних категорій девіантних осіб в соціальній роботі.
11. Проблема соціалізації дітей з обмеженими розумовими можливостями.
12. Проблеми мотивації діяльності соціального працівника у різних типах організацій.
13. Психогігієна соціального працівника.
14. Професійна компетентність спеціалістів соціальної роботи.
15. Професійно важливі якості особистості фахівців у галузі соціальної роботи.
16. Психологічна допомога клієнтам, що здійснили суїцидальні спроби або мали суїцидальні наміри.

17. Психологічна складова системи соціальної допомоги у школі.
  18. Психологічна складова соціальної підтримки молодих спеціалістів на ринку праці в Україні.
  19. Психологічна та соціальна реабілітація осіб, що відбували покарання в умовах позбавлення волі.
  20. Психологічне консультування у соціальній роботі.
  21. Психологічний супровід самотніх матерів.
  22. Психологічні засади соціальної роботи з жінками.
  23. Психологічні критерії визначення клієнтів соціальної роботи.
  24. Психологічні особливості адаптації першокурсників із сільської місцевості до умов навчання у ЗВО.
  25. Психологічні особливості соціальної роботи з інвалідами та невиліковно хворими.
  26. Психологічні особливості соціальної роботи з особами, що переживають горе.
  27. Психологічні особливості соціальної роботи з особами, що переживають кризу.
  28. Психологічні особливості соціальної роботи з особами, що потерпають від посттравматичного стресового розладу.
  29. Психологічні особливості соціальної роботи з особами, що потрапили в екстремальну ситуацію.
  30. Психологічні особливості соціальної роботи з сім'ями.
  31. Психологічні технології в соціальній роботі.
  32. Психологічні технології подолання девіантної поведінки.
  33. Самоменеджмент як метод запобігання «емоційного вигорання» майбутніх соціальних працівників.
  34. Соціальна терапія як складова професійної діяльності соціального працівника.
  35. Соціальний працівник як суб'єкт діяльності та розвитку соціальної роботи як сфери суспільної практики.
  36. Специфіка копінг-стратегій у молоді, яка переживає почуття самотності.
  37. Технології соціальної діагностики.
  38. Умови та шляхи подолання психологічних явищ у діяльності соціального працівника, які призводять до професійної деформації та дезадаптації.
  39. Феномен психологічної допомоги у соціальній роботі.
  40. Хибні звички як передумова виникнення соціальних девіацій.
- 3.1.2. Контрольні питання та завдання до самостійної роботи**
- 3.1.2.1. Розкрийте сутність психологічної допомоги у соціальній роботі
  - 3.1.2.2. Проаналізуйте наукові праці з проблем почуття самотності
  - 3.1.2.3. Охарактеризуйте найбільш актуальні та перспективні напрямки у психологічному супроводі
  - 3.1.2.4. Розкрийте роль соціального робітника у роботі з дітьми з порушенням

інтелекту.

- 3.1.2.5. Охарактеризуйте вимоги до вирішення соціально-психологічних проблем
- 3.1.2.6. Розкрийте сутність співробітництва
- 3.1.2.7. Охарактеризуйте особистість соціального працівника

Підготовка до практичних занять. Опрацювання матеріалу за опорним конспектом. Робота з допоміжною літературою. Пошукова та аналітична робота. Підготовка повідомлення. Розробка тестів. Розробка презентації. Підготовка повідомлення.

3.1.3. Індивідуальні завдання

- 3.1.3.1. Методи вирішення конфліктів
- 3.1.3.2. Стили поведінки при взаємодії з різними групами населення
- 3.1.3.3. Особливості соціальної роботи в системі охорони здоров'я
- 3.1.3.4. Переваги та недоліки психологічної допомоги у соціальній роботі
- 3.1.3.5. Особливості прийняття рішення про психологічну допомогу
- 3.1.3.6. Психологічний контакт соціального робітника з підопічним
- 3.1.3.7. Соціальний робітник як особистість

3.6. Правила оскарження оцінки

Відповідно до «Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю», затвердженого наказом ХНМУ від 30.09.2020 №252. Посилання:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1226%3A2013-03-25-12-07-55&catid=4%3A2011-05-04-07-20-12&Itemid=19&lang=uk

3.1.3.7.1. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

(система вимог та правил поведінки здобувачів вищої освіти при вивченні освітнього компонента, зокрема реакція викладача на невчасно виконані завдання, пропущені заняття, поведінку в аудиторії, вимог щодо медичного одягу, тощо, окремо зазначити доступність та умови навчання для осіб з особливими освітніми потребами).

Вимоги до курсу

Очікується, що студенти та студентки відвідуватимуть усі практичні заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно графіку на інформаційному стенді кафедри)

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у студентів/-ок виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/-ка надасть на першому практичному занятті.

Під час **практичного заняття** студентам та студенткам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до викладача/-

ки – це абсолютно нормально.

Практичні заняття

Активна участь під час обговорення в аудиторії, студенти/-ки мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливість та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли особистість уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від студентів/-ок очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах із предметного профілю.

Охорона праці

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як ним користуватися тощо

Поведінка в аудиторії

Основні «так» та «ні»

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- пити безалкогольні напої;

- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття (див. Академічні очікування від студенток/-ів).

заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – у цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

3.1.3.7.2. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Кафедра української мови, основ психології та педагогіки підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувачів вищої освіти очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

3.1.3.7.3. Рекомендована література

Основна література

1. Практична психологія: основи психологічного консультування / В.А. Лагутін, О.П. Ілларіонова. – Д.: ДУЕП ім.Альфреда Нобеля, 2018. – 160 с.
2. Психологічне консультування та корекція. Навч. посібн. модульно-рейтинговий курс. – 3-тє вид. – К.: Видавничий дім „Персонал”, 2019. – 544 с.
3. Психологія соціальних очікувань особистості: методологія, теорія і практика: навч.-метод. посіб. – Херсон: Вид-во ХДУ, 2019.
4. Соціальна робота: реалії та виклики часу: навчально методичний посібник. Слов’янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2021. 219 с.

Допоміжна література

1. Джуган Р.І., Новосад К.Я. Основи консультування у соціальній роботі: методичні рекомендації до курсу. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2022. 45 с.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Посилання на сторінку освітнього компонента в MOODLE
<https://distance.knmu.edu.ua/course/index.php?categoryid=248>
-

8. ІНШЕ

Корисні посилання:

Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc

Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

Порядок проведення занять з поглибленого вивчення студентами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-poriad-pogl-vyv-dysc.docx

Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf

Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf

Інклюзивна освіта:

https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/12/proekt_polog_inkl_navch.pdf

Академічна доброчесність:

https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/01/polog_ad.pdf